

Utbildningsdepartementet

Remissyttrande över promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter

Almega Utbildning (nedan kallat förbundet) har getts möjlighet att lämna synpunkter på ovan rubricerade promemoria och vill framföra följande.

Almega Utbildning är en arbetsgivar- och branschorganisation för fristående förskolor och skolor. Förbundet har cirka 820 medlemmar. Förbundets medlemmar är bundna av kollektivavtal och är verksamma över hela landet. Fristående förskolor och skolor fyller en viktig roll i svensk utbildning. I dag väljer drygt 420 000 elever och cirka 50 000 medarbetare fristående skolverksamheter.

Förbundet har begränsat sitt yttrande till att främst omfatta promemorians första del om utökade registerkontroller inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Vi avstår från att yttra oss över kommunal vuxenutbildning samt antagning och avskiljande av högskolestuderande.

Sammanfattning

Förbundet tillstyrker

- att registerkontrollen ska omfatta fler brott,
- att ett utdrag ur belastningsregistret får vara högst sex månader gammalt,
- att även misstanke om brott när åtal väckts ska ingå i registerkontrollen,
- att det ska införas en möjlighet – men inte någon skyldighet – för arbetsgivare inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet att genomföra belastningsregisterkontroller av redan anställda, **men** att utformningen av bestämmelserna om sådana kontroller **måste utredas vidare**,
- att det bör införas en möjlighet till kontroll i misstankeregistret vid ägar- och ledningsprövning.

Förbundet avstyrker

- att undantaget från skyldigheten att visa upp registerutdrag ska tas bort och anser i stället att undantaget bör finnas kvar, men att utdraget får vara högst sex månader gammalt.

Övergripande synpunkter

Förbundet anser att det är av största vikt att föräldrar ska kunna sända sina barn till förskolor och skolor och känna att de är trygga i personalens händer. På samma sätt ska barn och elever känna trygghet med de personer som de möter dagligen och är beroende av. Därför bör intresset av skydda barn och elever väga tyngre än intresset av skydd för den personliga integriteten, när det gäller kontroll av personal inför anställning, men även för redan anställd personal. Förbundet tillstyrker därmed flertalet av förslagen i utredningen för att stärka tryggheten och säkerheten för barnen och eleverna.

Synpunkter på respektive avsnitt

Avsnitt 8 En utökad registerkontroll inom bl.a. förskola, grundskola och gymnasieskola

8.5 Registerkontrollen ska utökas med fler brott

Förbundet **tillstyrker** att registerkontrollen ska omfatta flera brott.

8.8 Tidsgränsen för hur gammalt registerutdraget får vara ska kortas

Förbundet **tillstyrker** att ett utdrag ur belastningsregistret endast får vara sex månader gammalt.

8.9 Undantaget från skyldigheten att visa upp registerutdrag ska tas bort – men det kommer att leda till betydande negativa konsekvenser

Förbundet **avstyrker** att undantaget tas bort. Precis som utredningen påtalar, anser vi att den administrativa bördan skulle öka i för hög utsträckning för skolan.

Däremot **tillstyrker** förbundet utredningens alternativa förslag där undantaget kvarstår, men där tidsgränsen för när ett nytt registerutdrag ska visas upp sänks från ett år till sex månader. Förbundet anser att det är en rimlig kompromiss för att bibehålla säkerheten för eleverna, samtidigt som det möjliggör återkommande kortare anställningar utan allt för omfattande administration.

8.10 Misstankar om brott för vilket åtal har väckts ska ingå i registerkontrollen

Förbundet **tillstyrker** att även misstanke om brott när åtal väckts ska ingå i registerkontrollen.

Förbundet bedömer att avvägningen mellan den enskildes integritet och behovet av att uppgifter ur misstankeregistret hanterats väl genom förslaget. När åtal väcks har ändå en ordentlig bedömning skett av åklagare för att se om det finns tillräcklig substans i brottsmisstankarna för att kunna leda till fällande dom. Det undantar risken för "okynnesanmälningar" av en person eller brottsmisstanke som lätt kan tillbakavisas efter utredning.

Avsnitt 10 Registerkontroll under pågående anställning

10.5 I enlighet med uppdraget lämnar vi förslag om belastningsregisterkontroll under pågående anställning

Utredningens förslag: Det ska införas en möjlighet – men inte någon skyldighet – för arbetsgivare inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet att genomföra

belastningsregisterkontroller av redan anställda.

Utredningens bedömning: Eftersom det inte finns tillräckliga skäl för sådana kontroller avråder vi regeringen från att gå vidare med förslaget.

Förbundet **tillstyrker** utredningens förslag, men anser också att **utformningen** av belastningsregisterkontroll under pågående anställning **ska utredas vidare**.

Förbundet anser att frågan om registerkontroll under pågående anställning är svår. Å ena sidan är det av högsta vikt att eleverna skyddas mot brott och det är så pass viktigt att det kan vara skäl att den personliga integriteten får tåla ett sådant ingrepp som registerkontroll innebär. Skyddet för eleverna är lika viktigt oavsett om det handlar om att säkerställa skyddet innan en person anställs, som när personen väl är anställd. Därför delar vi inte utredningens bedömning att det inte finns tillräckliga skäl att införa sådana kontroller.

Å andra sidan måste den enskilda integriteten också väga tungt, men framför allt måste det också tydliggöras vilka åtgärder en arbetsgivare kan vidta, om uppgifter kommer fram som visar att den anställda begått brott enligt registerutdraget. Det behöver utredas om ett begånget brott under anställningen utgör sakliga skäl för uppsägning eller omplacering, även om brottet inte begås i anslutning till arbetet. Förbundet anser också att det behöver tydliggöras om alla brott ska hanteras på samma sätt, eller om grad av brottslighet också blir en del av bedömningen. De eventuella konsekvenser som en regelbunden registerkontroll för med sig måste tydliggöras för att upprätthålla rättssäkerheten för den enskilde. Förbundet anser därför att utformningen av bestämmelserna behöver vara föremål för ytterligare utredning.

Avsnitt 11 Kontroll i misstankeregistret vid ägar- och ledningsprövningar

11.3 Det bör införas en möjlighet till kontroll i misstankeregistret vid ägar- och ledningsprövning

Förbundet **tillstyrker** förslaget.

Almega Utbildnings främsta uppdrag är att arbeta för barns, elevers och föräldrars rätt att välja den utbildning som passar dem bäst och att utbildningsbranschen utgörs av seriösa aktörer med ambitionen att bedriva verksamheter med god kvalitet. För att ännu tydligare kunna markera mot aktörer som inte lever upp till detta har Almega Utbildning infört en uppförandekod samt ett etiskt råd för att säkerställa efterlevnaden bland våra medlemmar.

För barnens och elevernas skull ska inte oseriösa aktörer få möjlighet att starta eller bedriva utbildning. Förbundet tillstyrker därför förslaget om att även kontroller i misstankeregistret kan ingå vid tillsynsmyndigheternas ägar- och ledningsprövning, vilket kan vara ytterligare ett redskap för bättre kontroll.

För Almega Utbildning

x

Andreas Mörck
Förbundsdirektör

x

Gudrun Rendling
Förbundsjurist